

RP 36/2017 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om studiestöd

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om studiestöd ändras. Enligt förslaget ska de lagstadgade uppgifter som gäller studiestöd överföras från högskolorna till Folkpensionsanstalten samtidigt som studiestödsnämnderna läggs ned. Dessutom föreslås vissa andra ändringar.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2018.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
INNEHÅLL	2
ALLMÅN MOTIVERING	3
1 NULÄGE	3
2 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN.....	4
3 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	5
3.1 Konsekvenser för statsekonomin	5
3.2 Konsekvenser för de studerandes ställning och ekonomi	5
3.3 Konsekvenser för myndigheterna	6
3.4 Samhälleliga konsekvenser	6
4 BEREDNINGEN AV ÄRENDET	6
DETALJMOTIVERING	8
1 LAGFÖRSLAG	8
2 NÄRMARE BESTÄMMELSER OCH FÖRESKRIFTER	9
3 IKRAFTTRÄDANDE	10
4 FÖRHÅLLANDE TILL GRUNDLAGEN SAMT LAGSTIFTNINGSORDNING	10
LAGFÖRSLAG	11
Lag om ändring av lagen om studiestöd.....	11
BILAGA	16
PARALLELLTEXT	16
Lag om ändring av lagen om studiestöd.....	16

ALLMÄN MOTIVERING

1 Nuläge

Enligt 8 § i lagen om studiestöd ankommer den allmänna ledningen, styrningen och utvecklingen av studiestödsverksamheten på undervisningsministeriet. Uppgifterna enligt studiestödslagen sköts av Folkpensionsanstalten i samarbete med läroanstalterna. Folkpensionsanstalten avgör ärenden som gäller studiestöd och meddelar beslut om studiestöd. Läroanstalterna har i uppgift att ta emot ansökningar om studiestöd av dem som studerar vid läroanstalten, anteckna de uppgifter som behövs för att ärendet ska kunna avgöras på ansökningarna och skicka ansökningarna till Folkpensionsanstalten samt för sin del övervaka att det finns förutsättningar för att få studiestöd och meddela Folkpensionsanstalten om det finns skäl att avbryta eller dra in studiestödet.

I regel ansöker högskolestuderande i praktiken om studiestöd på elektronisk väg. Folkpensionsanstalten får information för beviljande av studiestöd elektroniskt direkt ur databaser eller från läroanstalterna. Därtill administrerar Folkpensionsanstalten egna databaser. Folkpensionsanstalten ska enligt 41 b § i studiestödslagen av utbildningsstyrelsen och högskolorna få identifierings- och individualiseringsuppgifter för dem som blivit valda vid urvalen av studerande samt av utbildningsstyrelsen motsvarande uppgifter för dem som tagit emot en studieplats samt uppgifter om läroanstalt och studielinje eller utbildningsprogram samt av läroanstalterna identifierings- och individualiseringsuppgifter för de studerande som gjort närvaroanmälan för terminen samt uppgifter om studiernas karaktär av huvudsyssla och om studieframgången.

Studiestödsnämnderna har under hela den tid systemet existerat sedan 1970-talet varit en del av verksamheten för att avgöra studiestödsärenden. Genom nämndinstitutionen och högskolans uppgifter i anslutning till studiestödet har man velat trygga högskolespecifik expertis vid beviljandet av studiestöd. Nämnderna har också gjort det möjligt för de studerande att delta i beviljandet av studiestöd. Nämndernas uppgift har varit att ge utlåtanden till Folkpensionsanstalten och besvärnämnden för studiestöd samt att säkerställa ett enhetligt avgörandeförfarande för den egna högskolans studerande.

I 9 § i studiestödslagen bestäms om studiestödsnämnderna. Enligt bestämmelsen finns det vid en högskola en studiestödsnämnd som högskolan tillsätter för två år i sänder. Till nämnden hör en ordförande samt minst tre och högst sju andra medlemmar. För varje medlem utses en personlig ersättare. Hälften av medlemmarna, ordföranden inbegripen, och deras ersättare utses bland lärare eller andra tjänstemän vid högskolan samt hälften av medlemmarna och deras ersättare bland de studerande vid högskolan. Högskolan utser en av medlemmarna till vice ordförande. Föredragande i nämnden och sekreterare för nämnden är en tjänsteman som har utsetts av högskolan. Närmare bestämmelser om nämndens verksamhet ges i 9 § i förordningen om studiestöd.

I 9 a § i lagen om studiestöd åläggs högskolornas studiestödsnämnder vissa studiestödsuppgifter som beror på den karaktär högskolestudier har. Enligt bestämmelsen har studiestödsnämnderna till uppgift att följa framgången i studierna och på eget initiativ eller på begäran av Folkpensionsanstalten eller den studerande ge utlåtande om studieframgången, ange tillräcklig omfattning i fråga om studier som bedrivs under sommaren och på eget initiativ eller på begäran av Folkpensionsanstalten eller den studerande ge utlåtande om huruvida en studerande som fått studiestöd under den maximala tiden kan beviljas förlängning av den tid som berättigar till studiestöd på det sätt som föreskrivs i 7 a §.

Största delen av nämndernas s.k. lagstadgade uppgifter hör samman med uppföljningen av studieframgången. Om framgången i studierna inte är tillräcklig ska studiestödsnämnden höra den studerande innan den ger sitt utlåtande. År 2016 skickade universiteten ut 7 943 brev och yrkeshögskolorna 4 978 brev med en utredningsbegäran. Dessutom hör beslut om återkrav och prövning vid misstanke om missbruk till uppföljningen av studieframgången. Det finns inga heltäckande uppgifter om deras antal, men det är inte stort.

Folkpensionsanstalten och högskolorna har utifrån 9 a § kunnat avtala om att högskolan sköter beviljandet av studiestöd i fråga om högskolans egna studerande. För cirka 70 000 studiestödstagare vid universitet har studiestödsärendena skötts enligt ett sådant avtal. Studiestödsärendena för yrkeshögskolornas cirka 80 000 studerande sköts som ett samarbete mellan Folkpensionsanstalten och yrkeshögskolan utan något separat avtal. Folkpensionsanstalten och universiteten med undantag av Helsingfors universitet, Konstuniversitetet och Försvarshögskolan har ingått avtal om verksamheten gällande studiestödsavgöranden. Avgöranden gällande studerande vid de tre nämnda universiteten sköts av Folkpensionsanstalten.

Universiteten använde 2015 uppskattningsvis 40,85 årsverken för verkställigheten av studiestöd. 80 procent hänförde sig till avgörandeverksamheten och 20 procent till de s.k. lagstadgade uppgifterna. Studiestödsnämnderna vid yrkeshögskolorna sköter endast lagstadgade uppgifter och i dem används 0,4—2,0 årsverken per skola beroende på antalet studerande. Sammantaget uppskattades antalet årsverken vid yrkeshögskolorna 2015 till 20 årsverken.

På uppdrag av ledningsgruppen vid Folkpensionsanstalten utreddes frågan om en överflyttning av de uppgifter som universiteten sköter på basis av avtal till Folkpensionsanstalten. Arbetsgruppen bestod av personer som sköter studiestödsuppgifter vid Folkpensionsanstalten och universiteten. Folkpensionsanstaltens ledningsgrupp beslutade utifrån arbetsgruppens kartläggning 27.10.2015 att Folkpensionsanstalten säger upp avtalen med universiteten så att man vid universiteten upphör med avgörandeverksamheten senast vid utgången av 2017. Fyra avtal har sagts upp från och med 1.1.2017 (Tammerfors universitet, Vasa universitet, Uleåborgs universitet och Lapplands universitet). Folkpensionsanstalten har sagt upp avtalen om studiestödsavgörandeverksamheten med de övriga universiteten från och med 1.1.2018. Folkpensionsanstalten har föreslagit för ministeriet att de lagstadgade studiestödsuppgifter som studiestödsnämnderna vid högskolorna har stryks i studiestödslagen från och med 1.1.2018.

2 Målsättning och de viktigaste förslagen

Det föreslås att studiestödsnämndernas lagstadgade studiestödsuppgifter skötas av Folkpensionsanstalten och högskolornas studiestödsnämnder läggs ned. Nämnderna behövs allt mindre eftersom de prövningsbaserade grunderna för beviljande av studiestöd har minskat. Före slutet av 2017 överförs verkställigheten av studiestödet i fråga om de uppgifter som universiteten och Folkpensionsanstalten avtalat om till Folkpensionsanstalten, vilket avsevärt minskar studiestödsnämndernas studiestödsuppgifter.

Förfarandet med högskolornas utlåtande i samband med uppföljningen av studieframgången eller om förutsättningarna för förlängd studiestöd behövs inte längre. Utlåtandeförfarandet har gjort avgörandeverksamheten komplicerad och fördröjt den. Uppföljningspraxis förblir oförändrad då helhetsansvaret för att följa upp studieframgången övergår till Folkpensionsanstalten. Det vore dock motiverat att förenkla grunderna för förlängning av den prövningsbaserade stödtiden till exempel i samband med att man minskar på bestämmelserna om stödtid och genomför andra författningsändringar som gör beviljandet av studiestöd klarare.

För högskolorna kvarstår alltså samma uppgifter gällande avgöranden i studiestödsärenden som för övriga läroanstalter. Läroanstalterna ska ha till uppgift att ge allmän rådgivning i studiestödsärenden, på eget initiativ eller på begäran av Folkpensionsanstalten eller den studerande ge information som behövs vid handläggningen av studiestödsärenden, ta emot ansökningar om studiestöd av dem som studerar vid läroanstalten, på ansökningarna anteckna de uppgifter som behövs för att ärendet ska kunna avgöras och skicka ansökningarna till Folkpensionsanstalten och för sin del övervaka att det finns förutsättningar för att få studiestöd och meddela Folkpensionsanstalten om det finns skäl att avbryta eller dra in studiestödet. Folkpensionsanstalten svarar ändå för rådgivningen till studerande i en personlig studiestödssituation.

Om studiestödsnämnderna inte läggs ned utan de lagstadgade studiestödsuppgifterna enligt studiestödslagen tillsammans med den personliga studiestödsrådgivningen fortfarande sköts av högskolorna, ska de personer som sköter studiestödsuppgifter vid högskolorna ha tillgång till studiestödsinformation om de studerande. I praktiken är det dock inte ändamålsenligt att skapa ett avgränsat datasystem enbart för högskolorna. Dessutom behöver de nuvarande verksamhetsprocesserna mellan högskolorna och Folkpensionsanstalten utvecklas.

3 Propositionens konsekvenser

3.1 Konsekvenser för statsekonomin

Att koncentrera verkställigheten av studiestödet till Folkpensionsanstalten har mycket små konsekvenser för utgifterna för verkställigheten. Enligt Folkpensionsanstaltens uppskattning ligger kostnaderna för avgörandeverksamheten fortfarande på samma nivå efter ändringen. På motsvarande sätt minskar slopandet av högskolornas studiestödsuppgifter behovet av personer specialiserade endast på studiestöd och därav förändrade anslagsbehov. Högskolorna liksom även andra läroanstalter skulle fortfarande ha kvar studiestödsuppgifter som kan skötas vid sidan av andra uppgifter.

3.2 Konsekvenser för de studerandes ställning och ekonomi

Nedläggningen av studiestödsnämnderna minskar den personliga service de studerande får vid högskolorna. Högskolorna ger framöver fortfarande allmän rådgivning. Folkpensionsanstalten ansvarar för den personliga servicen till de studerande. I praktiken har alla Folkpensionsanstaltens byråer studiestödsrådgivning och handläggningen av högskolestuderandes studiestöd koncentreras till tre försäkringsdistrikt. Anpassningen till förändringen underlättas dock av att studerande är vana att söka information via många kanaler. Telefonservice och elektroniska tjänster är till och med fysiskt mer lättillgängliga än personlig service som är bunden till en viss plats.

Fördelen med den nuvarande differentierade avgörandeverksamheten har varit att studiestödsverksamheten varit en del av högskolans uppgifter och att man i avgörandena har kunnat beakta faktorer som gäller högskolan i fråga. Den nuvarande mer koncentrerade verksamheten i fråga om avgörandena leder däremot till en mer enhetlig avgörandeprocess vilket förbättrar de studerandes jämlikhet inför lagen. Det att studiestödsservicen funnits vid högskolan har möjliggjort ett övergripande stöd till de studerande under studietiden. Fortfarande behövs det experis på högskoleutbildning i avgörandeverksamheten. Högskolebindningen i uppföljningen av studieframgången, den prövningsbaserade förlängningen av studietiden och angivandet av sommarstudier faller bort, vilket förbättrar de studerandes jämlikhet.

3.3 Konsekvenser för myndigheterna

Verkställigheten av studiestödet effektiviseras och förenhetligas. Att koncentrera verkställigheten till Folkpensionsanstalten minskar högskolornas resurser för studiestödsverksamhet. Sloandet av de lagstadgade uppgifter som denna proposition gäller minskar enligt Folkpensionsanstaltens uppskattning de resurser som behövs vid högskolorna med 30 årsverken. Efter nedläggningen av nämnderna har högskolorna dock fortfarande ansvar för uppgifter i anslutning till verkställigheten av studiestöd enligt 8 § i studiestödslagen. Rätten till studiestöd är bunden bland annat till studiernas karaktär av huvudsyssla och till studieframgången varför det är motiverat att man vid läroanstalterna är medveten om studiestödsvillkoren till exempel när man planerar undervisningsarrangemang. Läroanstalten ska tillhandahålla allmän rådgivning i studiestödsärenden samt nödvändiga uppgifter för handläggningen av studiestödsärenden till Folkpensionsanstalten eller den studerande. Folkpensionsanstalten måste fortsättningsvis ta reda på bakgrundsuppgifter om studiestödstagarens studier hos högskolan, som till exempel eventuella uteblivna studieprestationsanteckningar i samband med uppföljningen av studieframgången, problem med undervisningsarrangemangen eller hur den studerandes sjukdom inverkat på studierna under en viss tid. För utredning av nödvändiga uppgifter för handläggningen av studiestödsärenden samt allmän rådgivning kan högskolan utse till exempel en kontaktperson, vilket man till exempel har gjort i läroanstalter på andra stadiet. Arbetsmängden blir uppskattningsvis minst 30—50 procent av en persons årliga arbetsmängd beroende på läroanstaltens storlek. Folkpensionsanstalten svarar för rådgivningen till studerande i en personlig studiestödssituation.

Inom ramen för bedömningen behovet av personal som sköter studieförmånsärenden beaktar Folkpensionsanstalten den mängd arbete som krävs för de uppgifter som föreslås i propositionen. Behovet av personal påverkas av Folkpensionsanstaltens möjligheter att effektivisera verkställigheten av studiestödet genom att dra nytta av uppgifter ur Högskolornas riksomfattande datalager (studiedatatjänsten VIRTIA) och i högre grad automatisera avgöranden av ärenden som gäller studiestöd.

3.4 Samhälleliga konsekvenser

De föreslagna lagändringarna klargör studiestödssystemet. Folkpensionsanstalten svarar i huvudsak för verkställigheten av studiestödet vilket förenhetligar verksamheten för att avgöra studiestödsärenden och främjar de studerandes jämlikhet.

4 Beredningen av ärendet

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag i samarbete med Folkpensionsanstalten.

Undervisnings- och kulturministeriet begärde utlåtande om propositionen justitieministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, finansministeriet, universiteten, yrkeshögskolorna, Folkpensionsanstalten, besvärnämnden för studiestöd, De yrkesstuderandes förbund i Finland-SAKKI rf, Finlands Gymnasistförbund rf, Finlands studerandekårers förbund - SAMOK rf, Suomen Opiskelija-Allianssi - OSKU ry, Finlands studentkårers förbund (FSF) rf, Finlands universitet UNIFI rf och Rådet för yrkeshögskolornas rektorer - ARENE rf. Därtill kunde begäran om utlåtandet och utkastet till propositionen läsas på undervisnings- och kulturministeriets internetsidor och även andra än de till vilka begäran om utlåtande distribuerades hade möjlighet att lämna ett utlåtande. I samband med att utkastet till proposition skickades på remiss skickades det även för kännedom till rådet för bedömning av lagstiftningen, som dock inte uttalade sig om propositionen. Remissvaren stödde på bred front att studiestödsnämnder-

RP 36/2017 rd

na slopas och att högskolornas lagstadgade studiestödsrelaterade uppgifter överförs från högskolorna till Folkpensionsanstalten. Därtill önskades en tydlig arbetsfördelning mellan högskolorna och Folkpensionsanstalten. I flera yttranden ansågs det inte motiverat att man skulle kunna lämna in ansökan om studiestöd till högskolan. Även högskolornas allmänna rådgivning gällande studiestöd ifrågasattes. I svaren framhölls att såväl högskolorna som Folkpensionsanstalten bör ha tillräckliga resurser för att sköta sina uppgifter. Undervisnings- och kulturministeriet uppskattar att det i 8 § i lagen är nödvändigt att föreskriva om verkställigheten av studiestödet på det sätt som föreslås i propositionen. I praktiken händer det sällan att det är högskolan som tar emot ansökningarna om studiestöd, vilket är motiverat bl.a. med tanke på studerande med funktionsnedsättning. I de uppgifter högskolans kontaktperson sköter ingår det som en naturlig del att vid behov ge allmän rådgivning angående studiestöd.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

8 §. Verkställighet. Det föreslås att undervisningsministeriet som nämns i 1 mom. i den gällande paragrafen korrigeras till undervisnings- och kulturministeriet, på vilket den allmänna ledningen, styrningen och utvecklingen av studiestödsverksamheten ankommer. I paragrafens 2 mom. föreskrivs i enlighet med gällande lag vidare om att verkställighetsuppgifterna enligt denna lag sköts av Folkpensionsanstalten i samarbete med läroanstalterna och att Folkpensionsanstalten avgör ärenden som gäller studiestöd och meddelar beslut om studiestöd.

I 3 mom. i paragrafen föreslås en förteckning på fyra punkter om läroanstaltens uppgifter. Enligt den första punkten har läroanstalten i uppgift att tillhandahålla allmän rådgivning i studiestödsärenden. Enligt den andra punkten ska läroanstalten på eget initiativ eller på begäran av Folkpensionsanstalten eller den studerande ge information som behövs vid handläggningen av studiestödsärenden. Efter nedläggningen av högskolornas studiestödsnämnder blir uppgifterna vid de olika läroanstalterna mer enhetliga och det behövs bestämmelser i lag om de uppgifter som anges i 1 och 2 punkten. Enligt den tredje punkten har läroanstalten i uppgift att ta emot ansökningar om studiestöd av dem som studerar vid läroanstalten, anteckna de uppgifter som behövs för att ärendet ska kunna avgöras på ansökningarna och skicka ansökningarna till Folkpensionsanstalten. Enligt den fjärde punkten har läroanstalterna i uppgift att för sin del övervaka att det finns förutsättningar för att få studiestöd och att meddela Folkpensionsanstalten om det finns skäl att avbryta eller dra in studiestödet. Punkterna tre och fyra motsvarar i sak 3 mom. i den gällande lagen.

9 §. Studiestödsnämnderna. I paragrafen föreskrivs om studiestödsnämnderna. Det föreslås att paragrafen upphävs såsom onödig eftersom studiestödsnämnderna läggs ned och deras uppgifter överförs till Folkpensionsanstalten.

9 a §. Studiestödsnämndernas uppgifter. I paragrafen föreskrivs om studiestödsnämndernas uppgifter. Det föreslås att paragrafen upphävs såsom onödig eftersom studiestödsnämnderna läggs ned och deras uppgifter överförs till Folkpensionsanstalten.

23 §. Ansökan om och beviljande av studiestöd I 1 mom. i paragrafen föreskrivs om att studiestöd söks hos Folkpensionsanstalten. I bestämmelsen nämns inte längre det avtal mellan Folkpensionsanstalten och läroanstalten som avses i 9 a § eftersom avtalen går ut 31.12.2017.

24 §. Betalning. Enligt den gällande bestämmelsen betalas studiepenning och bostadstillägg månatligen in på ett av den studerande angivet konto inom Europeiska unionen. Bestämmelser om betalningsdag utfärdas genom förordning av statsrådet. En enskild stödpost kan dock betalas även på något annat sätt om inbetalning på konto inte är möjlig eller om den sökande eller stödtagaren anför särskilda skäl som Folkpensionsanstalten godtar. Eftersom den som ansöker om studiestöd kan vara en förälder till en minderårig, föreslås en ändring i den första meningen så att studiepenningen och bostadstillägget månatligen betalas in på ett av den som ansöker om studiestödet angivet konto inom Europeiska unionen.

25 a §. Justering av studiestödet utan ansökan. Enligt förslaget slopas regleringen enligt 2 och 3 mom. i paragrafen eftersom den regelbundna justeringen av bostadstillägget slopas i och med att de studerande i huvudsak kommer att omfattas av det allmänna bostadsbidraget. Till övriga delar motsvarar paragrafen den gällande lagen.

RP 36/2017 rd

29 §. *Ändringssökande.* Enligt det föreslagna 3 mom. ska besvärsskriften lämnas in till Folkpensionsanstalten. Besvärsskriften kan inte längre genom beslut av studiestödsnämnden lämnas in till studiestödsnämnden i fråga eftersom studiestödsnämndernas verksamhet upphör 1.1.2018.

30 §. *Självrättelse.* Det föreslås att omnämmandet av studiestödsnämnden stryks i paragrafen eftersom studiestödsnämndernas verksamhet upphör 1.1.2018.

30 b §. *Nytt avgörande av ett ärende med anledning av beviljad annan förmån.* I paragrafen föreslås en bestämmelse om att om den som får studiestöd, efter att beslutet har meddelats, retroaktivt har beviljats en förmån som förhindrar beviljande av studiestöd som avses i 6 § kan Folkpensionsanstalten utan undanröjande av beslutet eller samtycke av part avgöra ärendet på nytt. Studiestödsnämnden nämns inte längre i bestämmelsen eftersom studiestödsnämndernas verksamhet upphör 1.1.2018.

30 c §. *Nytt avgörande av ett ärende om studierna inte har inletts.* Studiestödsnämnden nämns inte längre i bestämmelsen eftersom studiestödsnämndernas verksamhet upphör 1.1.2018.

31 §. *Undanröjande av beslut.* Bestämmelsen motsvarar den gällande lagen, men studiestödsnämnden nämns inte längre i bestämmelsen eftersom studiestödsnämndernas verksamhet upphör 1.1.2018.

31 a §. *Rättelse av sakfel.* Bestämmelsen motsvarar den gällande lagen, men studiestödsnämnden nämns inte längre i bestämmelsen eftersom studiestödsnämndernas verksamhet upphör 1.1.2018.

41 §. *Studerandes anmälningsskyldighet.* Bestämmelsen motsvarar den gällande lagen, men studiestödsnämnden nämns inte längre i bestämmelsen eftersom studiestödsnämndernas verksamhet upphör 1.1.2018.

41 b §. *Rätt att få uppgifter.* Enligt förslaget preciseras paragrafen så att den motsvarar nuvarande praxis och ändringarna i lagstiftningen. Nuvarande system möjliggör att läroanstalten kan tillställa eller att man ur Utbildningsstyrelsens eller undervisnings- och kulturministeriets datalager kan tillställa Folkpensionsanstalten uppgifter om de studerandes studier, t.ex. om ifall studierna är på heltid, och uppgifter om uppföljningen av studierna, t.ex. om frånvaro, avbrytande av studierna, studieframgång, utexaminering. Enligt förslaget ska man därtill avstå från reglering enligt paragrafens 2 punkt, eftersom man inte kan få studiestöd för arbetskraftsutbildning. I den föreslagna nya paragrafens 6 punkt föreskrivs om uppgifter som enligt fängelselagen (767/2005) fås om när ett straff börjar och slutar. Lagen om isolering av farliga återfallsförbrytare har upphävts i och med att fängelselagen trädde i kraft den 1 januari 2006.

41 c §. *Studiestödsnämndernas rätt att få uppgifter.* I paragrafen föreskrivs om studiestödsnämndernas rätt att få uppgifter. Det föreslås att paragrafen upphävs såsom onödig eftersom studiestödsnämnderna läggs ned och deras uppgifter överförs till Folkpensionsanstalten.

2 Närmare bestämmelser och föreskrifter

Enligt 9 § i studiestödslagen utfärdas närmare bestämmelser om nämndens verksamhet genom förordning av statsrådet. I 9 § i förordningen om studiestöd föreskrivs om studienämndens verksamhet, i 10 § om avtal om skötsel av uppgifterna och i 11 § om arvoden till medlemmar i

RP 36/2017 rd

studiestödsnämnden. Avsikten är att dessa paragrafer ska upphävas eftersom de blir onödiga då nämndernas verksamhet i sin nuvarande form upphör 1.1.2018.

I 4 § i studiestöds förordningen föreskrivs om bedömningen av en högskolestuderandes tillräckliga framgång i studierna. I och med att helhetsansvaret för uppföljningen av studieframgången överförs till Folkpensionsanstalten kan bestämmelsen ändras så att alla studier som den studerande har avlagt beaktas vid bedömningen. På så sätt beaktas den studerandes studiearbete bättre än för närvarande och man skulle inte längre separat granska vilka studier det handlar om och om de ingår i den examen den studerande avlägger eller inte. För närvarande beaktas i bedömningen endast de studier som avlagts under tiden för de studier som följs upp och som ingår den studerandes examen. Uppföljningen av studieframgången kunde alltså vara mer schematisk än för närvarande eftersom de kortare examensvisa stödtiderna begränsar den tid som kan användas för studierna och studielånskompensationen sporrar till att avlägga examen effektivt. Ändringen av förordningen kunde gälla den uppföljning av studieframgången som görs hösten 2018. Inte heller anger man längre specifikt den tillräckliga omfattningen av studier som bedrivs på sommaren när stöd beviljas. Prestationskravet blir detsamma under alla stödmånader och studieframgången bedöms vid den uppföljning som görs varje läsår.

3 Ikraftträdande

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2018.

4 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

I denna proposition föreslås ändringar i verkställigheten av studiestöd. Syftet med de föreslagna ändringarna är att effektivisera och förenhetliga verkställigheten av studiestödet. Enligt regeringens uppfattning innehåller den föreslagna lagen inte sådana begränsningar av de grundläggande fri- och rättigheterna att propositionen inte kan behandlas i normal lagstiftningsordning.

Med stöd av det som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av lagen om studiestöd

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om studiestöd (65/1994) 9, 9 a och 41 c §,
sådana de lyder, 9 § i lag 345/2004, 9 a § i lagarna 345/2004 och 1078/2012 samt 41 c § i
lagarna 408/2005 och 1243/2013, och
ändras 8 §, 23 § 1 mom., 24 och 25 a §, 29 § 2 mom., 30 § 1 och 2 mom., 30 b och 30 c §,
31 § 1—3 och 5 mom., 31 a § 1 mom. samt 41 och 41 b §,
av dem 23 § 1 mom. sådant det lyder i lag 792/2007, 24 § sådan den lyder i lag 1243/2013,
25 a § sådan den lyder i lagarna 457/1997, 41/2000, 1427/2001, 792/2007, 706/2008 och
297/2012, 29 § 2 mom. och 30 § 1 och 2 mom. sådana de lyder i lag 341/1997, 30 b § och
31 § 1 och 2 mom. sådana de lyder i lag 675/2011, 30 c § sådan den lyder i lag 1402/2015,
31 § 3 och 5 mom. sådana de lyder i lag 1080/2006, 31 a § 1 mom. sådant det lyder i lag
1322/2003, 41 § sådan den lyder i lag 691/2002 och 41 b § sådan den lyder i lagarna 691/2002
och 408/2005, som följer:

8 §

Verkställighet

Den allmänna ledningen, styrningen och utvecklingen av studiestödsverksamheten ankommer på undervisnings- och kulturministeriet.

Verkställighetsuppgifterna enligt denna lag sköts av Folkpensionsanstalten i samarbete med läroanstalterna. Folkpensionsanstalten avgör ärenden som gäller studiestöd och meddelar beslut om studiestöd.

Läroanstalterna har till uppgift att

- 1) ge allmän rådgivning i studiestödsärenden,
- 2) på eget initiativ eller på begäran av Folkpensionsanstalten eller den studerande ge information som behövs vid handläggningen av studiestödsärenden,
- 3) ta emot ansökningar om studiestöd av dem som studerar vid läroanstalten, på ansökningarna anteckna de uppgifter som behövs för att ärendet ska kunna avgöras och skicka ansökningarna till Folkpensionsanstalten, och
- 4) för sin del övervaka att det finns förutsättningar för att få studiestöd och meddela Folkpensionsanstalten om det finns skäl att avbryta eller dra in studiestödet.

23 §

Ansökan om och beviljande av studiestöd

Studiestöd söks hos Folkpensionsanstalten. Ansökan kan lämnas till Folkpensionsanstaltens byrå eller till läroanstalten för vidarebefordran till Folkpensionsanstalten. Den som studerar utomlands ska dock sända ansökan till Folkpensionsanstalten. Närmare bestämmelser om ansökningsförfarandet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

RP 36/2017 rd

24 §

Betalning

Studiepenning och bostadstillägg betalas månatligen in på ett sådant konto inom Europeiska unionen som angetts av den som ansökt om studiestöd. Bestämmelser om betalningsdag utfärdas genom förordning av statsrådet. En enskild stödpost kan dock betalas även på något annat sätt, om inbetalning på konto inte är möjlig eller om den sökande eller stödtagaren anför särskilda skäl som Folkpensionsanstalten godtar.

25 a §

Justering av studiestödet utan ansökan

Studiestödet justeras eller dras in utan ansökan kalenderårsvis i början av året på basis av föräldrarnas skatteuppgifter sedan beskattningen slutförts. Justering görs dock inte om studiestödet har justerats föregående hösttermin på grund av en väsentlig förändring i föräldrarnas ekonomiska ställning.

Studiestödet kan utan ansökan justeras på basis av en ändring av läsårets längd som läroanstalten anmält.

Studiestödet kan dras in utan att studeranden hörs, om läroanstalten meddelar att studeranden utexaminerats eller att studierna avbrutits. På basis av avbrott i studierna kan studiestödet dock dras in utan att studeranden hörs endast om den uppgift läroanstalten lämnat baserar sig på ett meddelande från studeranden.

Om en studerande antagits för att avlägga både en lägre och en högre högskoleexamen och har beviljats studiestöd för att avlägga lägre högskoleexamen, kan studiestödet justeras och beviljas för att avlägga högre högskoleexamen utan ansökan i och med att högskolan meddelar att den studerande har avlagt lägre högskoleexamen.

29 §

Ändringssökande

Besvärsskriften ska lämnas in till Folkpensionsanstalten inom 30 dagar från det att ändringssökanden fick del av beslutet.

30 §

Självrättelse

Om Folkpensionsanstalten till alla delar godkänner de yrkanden som framställts i de besvär som inlämnats till den, ska den ge ett rättelsebeslut i ärendet. I ett rättelsebeslut får ändring sökas enligt 29 §.

Kan Folkpensionsanstalten inte rätta det beslut som besvärerna avser så som nämns i 1 mom. ska den inom 30 dagar från besvärstidens utgång sända besvärsskriften och sitt utlåtande till besvärinstansen för behandling. Folkpensionsanstalten kan då genom ett interimistiskt beslut rätta sitt tidigare beslut till den del den godkänner yrkandet i besvärerna. Om besvärerna redan har sänts till besvärinstansen, ska denna omedelbart underrättas om det interimistiska beslutet. I det interimistiska beslutet får ändring inte sökas.

30 b §

Nytt avgörande av ett ärende med anledning av beviljad annan förmån

Om den som får studiestöd, efter det att beslutet har meddelats, retroaktivt har beviljats en i 6 § avsedd förmån som förhindrar beviljande av studiestöd, kan Folkpensionsanstalten utan undanröjande av beslutet eller samtycke av part avgöra ärendet på nytt.

30 c §

Nytt avgörande av ett ärende när studierna inte har inletts

Om en studerande inte alls har inlett sina studier vid en läroanstalt, kan Folkpensionsanstalten utan undanröjande av beslutet eller samtycke av part avgöra ett ärende som gäller studiestöd på nytt.

31 §

Undanröjande av beslut

Om ett lagakraftvunnet beslut som har meddelats av Folkpensionsanstalten och som gäller en förmån enligt denna lag grundar sig på oriktig eller bristfällig utredning eller är uppenbart lagstridigt, kan besvärsnämnden för studiestöd på yrkande av parten eller Folkpensionsanstalten undanröja beslutet, till den del beslutet gäller något annat än statsborgen för studielån, och förordna ny behandling av ärendet. Besvärsnämnden för studiestöd ska ge parterna tillfälle att bli hörda innan ärendet avgörs. I ett beslut av besvärsnämnden får ändring inte sökas genom besvär.

Om ett lagakraftvunnet beslut som besvärsnämnden för studiestöd eller försäkringsdomstolen har meddelat grundar sig på oriktig eller bristfällig utredning eller är uppenbart lagstridigt, kan försäkringsdomstolen på yrkande av parten eller Folkpensionsanstalten undanröja beslutet, till den del beslutet gäller något annat än statsborgen för studielån, och förordna ny behandling av ärendet. Försäkringsdomstolen ska ge parterna tillfälle att bli hörda innan ärendet avgörs.

Om Folkpensionsanstalten yrkar att ett beslut ska undanröjas, kan den genom ett interimistiskt beslut ställa in utbetalningen av förmånen eller betala denna enligt sitt yrkande till dess ärendet har avgjorts på nytt.

Om ny utredning framkommer i ett ärende som gäller beviljande av förvägrad förmån eller utökande av redan beviljad förmån, ska Folkpensionsanstalten pröva ärendet på nytt. Folkpensionsanstalten kan trots ett tidigare lagakraftvunnet beslut bevilja en förvägrad förmån eller utöka en redan beviljad förmån. Besvärsnämnden för studiestöd och försäkringsdomstolen kan tillämpa motsvarande förfarande när de behandlar ärenden som gäller ändringsökande. I beslutet får ändring sökas enligt 29 §.

RP 36/2017 rd

31 a §

Rättelse av sakfel

Om ett beslut av Folkpensionsanstalten grundar sig på klart oriktig eller bristfällig utredning eller på uppenbart oriktig tillämpning av lag eller om det har skett ett fel i förfarandet då beslutet fattades, kan Folkpensionsanstalten undanröja sitt felaktiga beslut och avgöra ärendet på nytt.

41 §

Studerandes anmälningsskyldighet

Studerande som ansöker om studiestöd ska meddela Folkpensionsanstalten de uppgifter som behövs för beviljande av studiestöd. Studerande som får studiestöd ska anmäla slutförda eller avbrutna studier, byte av läroanstalt, förändringar i boendeförhållanden och andra förändringar som påverkar studiestödsförmånen.

41 b §

Rätt att få uppgifter

För verkställigheten av studiestödet har Folkpensionsanstalten trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar i fråga om erhållande av uppgifter rätt att avgiftsfritt

1) av Utbildningsstyrelsen och läroanstalterna få identifikations- och individualiseringsuppgifter för dem som blivit godkända vid antagningen av studerande samt av Utbildningsstyrelsen motsvarande uppgifter för dem som tagit emot en studieplats samt uppgifter om läroanstalt och studier,

2) av studentbostäder med en kommun, en stiftelse eller ett allmännyttigt samfund som huvudman, på det sätt som bestäms genom ett särskilt avtal med bostädernas huvudman, få identifikations- och individualiseringsuppgifter för dem som bor i studentbostäderna samt uppgifter om hyran och boendetiden,

3) av läroanstalterna eller från Utbildningsstyrelsens eller undervisnings- och kulturministeriets informationsresurs få identifikations- och individualiseringsuppgifter för de studerande samt uppgifter om de studerandes studier och uppföljningen av studierna,

4) av penninginstitutet i fråga om varje låntagare få uppgifter om till vilket belopp studielån med statsborgen har lyfts, om amorteringarna på studielånet och om räntorna, så som Folkpensionsanstalten bestämmer,

5) av dem som beviljat eller betalt ut stipendier få uppgifter om stipendier,

6) av straffanstalter få uppgifter om när ett straff enligt fängelselagen (767/2005) börjar och slutar,

7) av skatteförvaltningen för skötseln av uppgifter som gäller studielånsavdrag få behövliga identifikationsuppgifter och uppgifter om användningen av studielånsavdrag för sådana skatt-

RP 36/2017 rd

skyldiga som i beskattningen dragit av studielånsavdragets maximibelopp enligt 127 d § i inkomstskattelagen.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

Helsingfors den 12 april 2017

Statsminister

Juha Sipilä

Undervisnings- och kulturminister Sanni Grahn-Laasonen

Lag

om ändring av lagen om studiestöd

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om studiestöd (65/1994) 9, 9 a och 41 c §,
sådana de lyder, 9 § i lag 345/2004, 9 a § i lagarna 345/2004 och 1078/2012 samt 41 c § i
lagarna 408/2005 och 1243/2013, och
ändras 8 §, 23 § 1 mom., 24 § och 25 a §, 29 § 2 mom., 30 § 1 och 2 mom., 30 b och,
30 c §, 31 § 1—3 och 5 mom., 31 a § 1 mom. samt, 41 och 41 b §,
av dem 23 § 1 mom. sådant det lyder i lag 792/2007, 24 § sådan den lyder i lag 1243/2013,
25 a § sådan den lyder i lagarna 457/1997, 41/2000, 1427/2001, 792/2007, 706/2008 och
297/2012, 29 § 2 mom. och 30 § 1 och 2 mom. sådana de lyder i lag 341/1997, 30 b § och
31 § 1 och 2 mom. sådana de lyder i lag 675/2011, 30 c § sådan den lyder i lag 1402/2015,
31 § 3 och 5 mom. sådana de lyder i lag 1080/2006, 31 a § 1 mom. sådant det lyder i lag
1322/2003, 41 § sådana den lyder i lag 691/2002 och 41 b § sådan den lyder i lagarna
691/2002 och 408/2005, som följer:

Gällande lydelse

8 §

Verkställighet

Den allmänna ledningen, styrningen och utvecklingen av studiestödsverksamheten ankommer på undervisningsministeriet.

Uppgifterna enligt denna lag sköts av folkpensionsanstalten i samarbete med läroanstalterna. Folkpensionsanstalten avgör ärenden som gäller studiestöd och meddelar beslut om studiestöd.

Läroanstalterna har till uppgift att ta emot ansökningar om studiestöd av dem som studerar vid läroanstalten, på ansökningarna anteckna de uppgifter som behövs för att ärendet skall kunna avgöras och skicka ansökningarna till folkpensionsanstalten samt för sin del övervaka att det finns förutsättningar för att få studiestöd och meddela folkpensionsanstalten om det finns skäl att avbryta eller indra studiestödet.

Föreslagen lydelse

8 §

Verkställighet

Den allmänna ledningen, styrningen och utvecklingen av studiestödsverksamheten ankommer på undervisnings- och kulturministeriet.

Verkställighetsuppgifterna enligt denna lag sköts av Folkpensionsanstalten i samarbete med läroanstalterna. Folkpensionsanstalten avgör ärenden som gäller studiestöd och meddelar beslut om studiestöd.

Läroanstalterna har till uppgift att

1) *ge allmän rådgivning i studiestödsärenden,*

2) *på eget initiativ eller på begäran av Folkpensionsanstalten eller den studerande ge in-formation som behövs vid handläggningen av studiestödsärenden, och*

3) *ta emot ansökningar om studiestöd av dem som studerar vid läroanstalten, på ansökningarna anteckna de uppgifter som behövs för att ärendet ska kunna avgöras och skicka ansökningarna till Folkpensionsan-*

RP 36/2017 rd

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

9 §

Studiestödsnämnderna

Vid en högskola finns en studiestödsnämnd (upphävs)
som högskolan tillsätter för två år i sänder.

Till nämnden hör en ordförande samt minst tre och högst sju andra medlemmar. För varje medlem utses en personlig ersättare. Hälften av medlemmarna, ordföranden inbegripet, och deras ersättare utses bland lärare eller andra tjänstemän vid högskolan samt hälften av medlemmarna och deras ersättare bland de studerande vid högskolan. Högskolan utser en av medlemmarna till vice ordförande.

Föredragande i nämnden och sekreterare för nämnden är en av högskolan utsedd tjänsteman.

Närmare bestämmelser om nämndens verksamhet utfärdas genom förordning av statsrådet.

9 a §

Studiestödsnämndernas uppgifter

Studiestödsnämnderna har till uppgift att (upphävs)
1) följa framgången i studierna och på eget initiativ eller på begäran av Folkpensionsanstalten eller den studerande ge utlåtande om studieframgången,

2) ange tillräcklig omfattning i fråga om studier som bedrivs under sommaren,

3) på eget initiativ eller på begäran av Folkpensionsanstalten eller den studerande ge utlåtande om huruvida en studerande som har fått studiestöd under den maximala tiden kan beviljas förlängning av den tid som berättigar till studiestöd på det sätt som föreskrivs i 7 a §.

Om framgången i studierna inte är tillräcklig skall studiestödsnämnden höra den studerande innan den ger sitt utlåtande.

Studiestödsnämndens utlåtande är bin-

9 §

Studiestödsnämnderna

stalten,

4) för sin del övervaka att det finns förutsättningar för att få studiestöd och meddela Folkpensionsanstalten om det finns skäl att avbryta eller dra in studiestödet.

9 a §

Studiestödsnämndernas uppgifter

RP 36/2017 rd

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

dande för Folkpensionsanstalten.

Genom förordning av statsrådet kan bestämmelser utfärdas om ett avtal mellan Folkpensionsanstalten och en högskola om att högskolans studiestödsnämnd sköter de uppgifter som enligt denna lag hör till Folkpensionsanstalten i fråga om högskolans egna studerande. I avtalet skall särskilt anges parternas uppgifter och förutsättningarna att sköta uppgifterna samt användningen av uppgifter mellan avtalsparterna och ersättningen för kostnaderna. Folkpensionsanstalten har rätt att övervaka och granska studiestödsnämndernas verksamhet.

23 §

Ansökan om och beviljande av studiestöd

Studiestöd söks hos Folkpensionsanstalten, om inte ett avtal enligt 9 a § har ingåtts mellan Folkpensionsanstalten och en läroanstalt. Ansökan kan lämnas till Folkpensionsanstaltens byrå eller till läroanstalten för vidarebefordran till Folkpensionsanstalten. Den som studerar utomlands skall dock sända ansökan till Folkpensionsanstalten. Närmare bestämmelser om ansökningsförfarandet kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

24 §

Betalning

Studiepenning och bostadstillägg betalas månatligen in på ett av den studerande angivet konto inom Europeiska unionen. Bestämmelser om betalningsdag utfärdas genom förordning av statsrådet. En enskild stödpost kan dock betalas även på något annat sätt, om inbetalning på konto inte är möjlig eller om den sökande eller stödtagaren anför särskilda skäl som Folkpensionsanstalten godtar.

25 a §

Justering av studiestödet utan ansökan

Studiestödet justeras eller dras in utan an-

23 §

Ansökan om och beviljande av studiestöd

Studiestöd söks hos Folkpensionsanstalten. Ansökan kan lämnas till Folkpensionsanstaltens byrå eller till läroanstalten för vidarebefordran till Folkpensionsanstalten. Den som studerar utomlands skall dock sända ansökan till Folkpensionsanstalten. Närmare bestämmelser om ansökningsförfarandet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

24 §

Betalning

Studiepenning och bostadstillägg betalas månatligen in på ett sådant konto inom Europeiska unionen som angetts av den som ansökt studiestöd. Bestämmelser om betalningsdag utfärdas genom förordning av statsrådet. En enskild stödpost kan dock betalas även på något annat sätt, om inbetalning på konto inte är möjlig eller om den sökande eller stödtagaren anför särskilda skäl som Folkpensionsanstalten godtar.

25 a §

Justering av studiestödet utan ansökan

Studiestödet justeras eller dras in utan an-

Gällande lydelse

sökan kalenderårsvis i början av året på basis av föräldrarnas skatteuppgifter sedan beskattningen slutförts. Justering görs dock inte om studiestödet har justerats föregående hösttermin på grund av en väsentlig förändring i föräldrarnas ekonomiska ställning.

Bostadstillägget kan utan ansökan justeras på basis av förändringar i hyran eller dras in, om hyresförhållandet upphör, utifrån de uppgifter som nämns i 41 b § 3 punkten i fråga om mottagare av bostadstillägg som bor i sådana studentbostäder som avses i lagrummet.

Bostadstillägget för andra som får bostadstillägg än de som nämns i 2 mom. justeras när minst två år har gått sedan bostadstillägget började löpa eller sedan föregående justering. Om den som får bostadstillägg inte på uppmaning av folkpensionsanstalten eller studiestödsnämnden lämnar de uppgifter som behövs för justering av bostadstillägget, dras bostadstillägget in vid ingången av mars eller november närmast efter den ovan nämnda tvåårsperioden. Folkpensionsanstalten ger närmare anvisningar om justeringsförfarandet.

Studiestödet kan utan ansökan justeras på basis av en ändring av läsårets längd som läroanstalten anmält.

Studiestödet kan dras in utan att studeranden hörs, om läroanstalten meddelar att studeranden utexaminerats eller att studierna avbrutits. På basis av avbrott i studierna kan studiestödet dras in utan att studeranden hörs endast om den uppgift läroanstalten lämnat baserar sig på ett meddelande från studeranden.

Om en studerande antagits för att avlägga både en lägre och en högre högskoleexamen och har beviljats studiestöd för att avlägga lägre högskoleexamen, kan studiestödet justeras och beviljas för att avlägga högre högskoleexamen utan ansökan i och med att högskolan meddelar att den studerande har avlagt lägre högskoleexamen.

29 §

Ändringssökande

Föreslagen lydelse

sökan kalenderårsvis i början av året på basis av föräldrarnas skatteuppgifter sedan beskattningen slutförts. Justering görs dock inte om studiestödet har justerats föregående hösttermin på grund av en väsentlig förändring i föräldrarnas ekonomiska ställning.

Studiestödet kan utan ansökan justeras på basis av en ändring av läsårets längd som läroanstalten anmält.

Studiestödet kan dras in utan att studeranden hörs, om läroanstalten meddelar att studeranden utexaminerats eller att studierna avbrutits. På basis av avbrott i studierna kan studiestödet *dock* dras in utan att studeranden hörs endast om den uppgift läroanstalten lämnat baserar sig på ett meddelande från studeranden.

Om en studerande antagits för att avlägga både en lägre och en högre högskoleexamen och har beviljats studiestöd för att avlägga lägre högskoleexamen, kan studiestödet justeras och beviljas för att avlägga högre högskoleexamen utan ansökan i och med att högskolan meddelar att den studerande har avlagt lägre högskoleexamen.

29 §

Ändringssökande

RP 36/2017 rd

Gällande lydelse

Besvärsskriften skall lämnas in till folkpensionsanstalten inom 30 dagar från det ändringssökanden fick del av beslutet. *En besvärsskrift som gäller ett beslut av en studiestödsnämnd kan även lämnas in till studiestödsnämnden i fråga.*

30 §

Självrättelse

Om folkpensionsanstalten eller studiestödsnämnden till alla delar godkänner de yrkanden som framställts i de besvär som inlämnats till den, skall den ge ett rättelsebeslut i ärendet. I ett rättelsebeslut får ändring sökas enligt 29 §.

Kan folkpensionsanstalten *eller studiestödsnämnden* inte rätta det beslut som besvären avser så som nämns i 1 mom., skall den inom 30 dagar från besvärstidens utgång sända besvärsskriften och sitt utlåtande till besvärinstansen för behandling. Folkpensionsanstalten *eller studiestödsnämnden* kan *härvid* genom ett interimistiskt beslut rätta sitt tidigare beslut till den del den godkänner yrkandet i besvären. Om besvären redan har sänts till besvärinstansen, skall denna omedelbart underrättas om det interimistiska beslutet. I det interimistiska beslutet får ändring inte sökas.

30 b §

Nytt avgörande av ett ärende med anledning av beviljad annan förmån

Om den som får studiestöd, efter det att beslutet har meddelats, retroaktivt har beviljats en förmån som förhindrar beviljande av studiestöd som avses i 6 §, kan Folkpensionsanstalten *eller studiestödsnämnden* utan undanröjande av beslutet eller samtycke av part avgöra ärendet på nytt.

Föreslagen lydelse

Besvärsskriften skall lämnas in till *Folkpensionsanstalten* inom 30 dagar från det att ändringssökanden fick del av beslutet.

30 §

Självrättelse

Om *Folkpensionsanstalten* till alla delar godkänner de yrkanden som framställts i de besvär som inlämnats till den, skall den ge ett rättelsebeslut i ärendet. I ett rättelsebeslut får ändring sökas enligt 29 §.

Kan Folkpensionsanstalten inte rätta det beslut som besvären avser så som nämns i 1 mom., skall den inom 30 dagar från besvärstidens utgång sända besvärsskriften och sitt utlåtande till besvärinstansen för behandling. Folkpensionsanstalten kan *då* genom ett interimistiskt beslut rätta sitt tidigare beslut till den del den godkänner yrkandet i besvären. Om besvären redan har sänts till besvärinstansen, skall denna omedelbart underrättas om det interimistiska beslutet. I det interimistiska beslutet får ändring inte sökas.

30 b §

Nytt avgörande av ett ärende med anledning av beviljad annan förmån

Om den som får studiestöd, efter det att beslutet har meddelats, retroaktivt har beviljats en i 6 § avsedd förmån som förhindrar beviljande av studiestöd kan Folkpensionsanstalten utan undanröjande av beslutet eller samtycke av part avgöra ärendet på nytt.

RP 36/2017 rd

Gällande lydelse

30 c §

Nytt avgörande av ett ärende om studierna inte har inletts

Om en studerande inte alls har inletts sina studier vid en läroanstalt, kan folkpensionsanstalten *eller studiestödsnämnden* utan undanröjande av beslutet eller samtycke av part avgöra ett ärende som gäller studiestöd på nytt.

31 §

Undanröjande av beslut

Om ett lagakraftvunnet beslut som har meddelats av Folkpensionsanstalten *eller studiestödsnämnden* och som gäller en förmån enligt denna lag grundar sig på oriktig eller bristfällig utredning eller är uppenbart lagstridigt, kan besvärsnämnden för studiestöd på yrkande av parten, Folkpensionsanstalten *eller studiestödsnämnden* undanröja beslutet, till den del beslutet gäller något annat än statsborgen för studielån, och förordna ny behandling av ärendet. Besvärsnämnden för studiestöd ska *bereda* parterna tillfälle att bli hörda innan ärendet avgörs. I ett beslut av besvärsnämnden får ändring inte sökas genom besvär.

Om ett lagakraftvunnet beslut som besvärsnämnden för studiestöd eller försäkringsdomstolen har meddelat grundar sig på oriktig eller bristfällig utredning eller är uppenbart lagstridigt, kan försäkringsdomstolen på yrkande av parten, Folkpensionsanstalten *eller studiestödsnämnden* undanröja beslutet, till den del beslutet gäller något annat än statsborgen för studielån, och förordna ny behandling av ärendet. Försäkringsdomstolen ska *bereda* parterna tillfälle att bli hörda innan ärendet avgörs.

Om Folkpensionsanstalten *eller studiestödsnämnden* yrkar att ett beslut skall undanröjas, kan den genom ett interimistiskt beslut ställa in utbetalningen av förmånen eller betala denna enligt sitt yrkande till dess ärendet har avgjorts på nytt.

Om ny utredning framkommer i ett ärende

Föreslagen lydelse

30 c §

Nytt avgörande av ett ärende när studierna inte har inletts

Om en studerande inte alls har inletts sina studier vid en läroanstalt, kan *Folkpensionsanstalten* utan undanröjande av beslutet eller samtycke av part avgöra ett ärende som gäller studiestöd på nytt.

31 §

Undanröjande av beslut

Om ett lagakraftvunnet beslut som har meddelats av Folkpensionsanstalten och som gäller en förmån enligt denna lag grundar sig på oriktig eller bristfällig utredning eller är uppenbart lagstridigt, kan besvärsnämnden för studiestöd på yrkande av parten, Folkpensionsanstalten undanröja beslutet, till den del beslutet gäller något annat än statsborgen för studielån, och förordna ny behandling av ärendet. Besvärsnämnden för studiestöd ska *ge* parterna tillfälle att bli hörda innan ärendet avgörs. I ett beslut av besvärsnämnden får ändring inte sökas genom besvär.

Om ett lagakraftvunnet beslut som besvärsnämnden för studiestöd eller försäkringsdomstolen har meddelat grundar sig på oriktig eller bristfällig utredning eller är uppenbart lagstridigt, kan försäkringsdomstolen på yrkande av parten *eller* Folkpensionsanstalten undanröja beslutet, till den del beslutet gäller något annat än statsborgen för studielån, och förordna ny behandling av ärendet. Försäkringsdomstolen ska *ge* parterna tillfälle att bli hörda innan ärendet avgörs.

Om Folkpensionsanstalten yrkar att ett beslut skall undanröjas, kan den genom ett interimistiskt beslut ställa in utbetalningen av förmånen eller betala denna enligt sitt yrkande till dess ärendet har avgjorts på nytt.

Om ny utredning framkommer i ett ärende

RP 36/2017 rd

Gällande lydelse

som gäller beviljande av förvägrad förmån eller utökande av redan beviljad förmån, skall Folkpensionsanstalten *eller studiestödsnämnden* pröva ärendet på nytt. Folkpensionsanstalten *eller studiestödsnämnden* kan *utan hinder* av ett tidigare lagakraftvunnet beslut bevilja en förvägrad förmån eller utöka en redan beviljad förmån. Besvärsnämnden för studiestöd och försäkringsdomstolen kan tillämpa motsvarande förfarande när de behandlar ärenden som gäller ändringssökande. I beslutet får ändring sökas enligt 29 §.

31 a §

Rättelse av sakfel

Om ett beslut av Folkpensionsanstalten *eller studiestödsnämnden* grundar sig på en klart oriktig eller bristfällig utredning eller på uppenbart oriktig tillämpning av lag eller om det har skett ett fel i förfarandet då beslutet fattades, kan Folkpensionsanstalten *eller studiestödsnämnden* undanröja sitt felaktiga beslut och avgöra ärendet på nytt.

41 §

Studerandes anmälningsskyldighet

Studerande som ansöker om studiestöd skall meddela Folkpensionsanstalten *och studiestödsnämnden enligt 9 §* de uppgifter som behövs för beviljande av studiestöd. Studerande som får studiestöd skall anmäla slutförda eller avbrutna studier, byte av läroanstalt, förändringar i boendeförhållanden och andra förändringar som påverkar studiestödsförmånen.

41 b §

Rätt att få uppgifter

För verkställigheten av studiestödet har Folkpensionsanstalten utan hinder av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar i fråga om erhållande av uppgifter rätt att

Föreslagen lydelse

som gäller beviljande av förvägrad förmån eller utökande av redan beviljad förmån, skall Folkpensionsanstalten pröva ärendet på nytt. Folkpensionsanstalten kan *trots* av ett tidigare lagakraftvunnet beslut bevilja en förvägrad förmån eller utöka en redan beviljad förmån. Besvärsnämnden för studiestöd och försäkringsdomstolen kan tillämpa motsvarande förfarande när de behandlar ärenden som gäller ändringssökande. I beslutet får ändring sökas enligt 29 §.

31 a §

Rättelse av sakfel

Om ett beslut av Folkpensionsanstalten grundar sig på klart oriktig eller bristfällig utredning eller på uppenbart oriktig tillämpning av lag eller om det har skett ett fel i förfarandet då beslutet fattades, kan Folkpensionsanstalten undanröja sitt felaktiga beslut och avgöra ärendet på nytt.

41 §

Studerandes anmälningsskyldighet

Studerande som ansöker om studiestöd skall meddela Folkpensionsanstalten uppgifter som behövs för beviljande av studiestöd. Studerande som får studiestöd skall anmäla slutförda eller avbrutna studier, byte av läroanstalt, förändringar i boendeförhållanden och andra förändringar som påverkar studiestödsförmånen.

41 b §

Rätt att få uppgifter

För verkställigheten av studiestödet har Folkpensionsanstalten utan hinder av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar i fråga om erhållande av uppgifter rätt att

Gällande lydelse

1) av utbildningsstyrelsen och *högskolorna* få identifierings- och individualiseringsuppgifter för dem som blivit valda vid urvalen av studerande samt av utbildningsstyrelsen motsvarande uppgifter för dem som tagit emot en studieplats samt uppgifter om läroanstalt och *studielinje eller utbildningsprogram*,

2) av Arbetskraftsmyndigheterna få identifierings- och individualiseringsuppgifter för dem som godkänts för Arbetskraftspolitisk vuxenutbildning,

3) av studentbostäder med en kommun, en stiftelse eller ett allmännyttigt samfund som huvudman, såsom överenskomms genom ett särskilt avtal med bostädernas huvudman, få identifierings- och individualiseringsuppgifter för dem som bor i studentbostäderna samt uppgifter om hyran och boendetiden,

4) av läroanstalterna få identifierings- och individualiseringsuppgifter för de studerande som gjort närvaroanmälan för terminen samt uppgifter om studiernas karaktär av huvudsyssla och om studieframgången,

5) av penninginstitutet i fråga om varje låntagare få uppgifter om till vilket belopp studielån med statsborgen har lyfts, om amorteringarna på studielånet och om räntorna, så som Folkpensionsanstalten bestämmer,

6) av dem som beviljat eller betalt ut stipendier få uppgifter om stipendier,

7) av straffanstalter och av tvångsinrättningar enligt 1 § i lagen om internering av farliga återfallsförbrytare (317/1953) få uppgifter om när ett straff börjar och slutar,

8) av skatteförvaltningen för skötseln av uppgifter som gäller studielånsavdrag få behövliga identifieringsuppgifter och uppgifter om användningen av studielånsavdrag för sådana skattskyldiga som i beskattningen dragit av studielånsavdragets maximibelopp enligt 127 d § i inkomstskattelagen.

41 c §

Studiestödsnämndernas rätt att få uppgifter

Studiestödsnämnderna har trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar i fråga om erhållande av uppgifter rätt att av

Föreslagen lydelse

1) av Utbildningsstyrelsen och *läroanstalter* få identifierings- och individualiseringsuppgifter för dem som blivit valda vid urvalen av studerande samt av Utbildningsstyrelsen motsvarande uppgifter för dem som tagit emot en studieplats samt uppgifter om läroanstalt och *studier*,

2) av studentbostäder med en kommun, en stiftelse eller ett allmännyttigt samfund som huvudman, såsom överenskomms genom ett särskilt avtal med bostädernas huvudman, få identifierings- och individualiseringsuppgifter för dem som bor i studentbostäderna samt uppgifter om hyran och boendetiden,

3) av läroanstalterna eller ur *Utbildningsstyrelsens eller undervisnings- och kulturministeriets informationsresurs* få identifierings- och individualiseringsuppgifter för de studerande samt uppgifter om de studerandes *studier och uppföljningen av studierna*,

4) av penninginstitutet i fråga om varje låntagare få uppgifter om till vilket belopp studielån med statsborgen har lyfts, om amorteringarna på studielånet och om räntorna, så som Folkpensionsanstalten bestämmer,

5) av dem som beviljat eller betalt ut stipendier få uppgifter om stipendier,

6) av straffanstalter få uppgifter om när ett straff enligt *fängelselagen (767/2005)* börjar och slutar,

7) av skatteförvaltningen för skötseln av uppgifter som gäller studielånsavdrag få behövliga identifieringsuppgifter och uppgifter om användningen av studielånsavdrag för sådana skattskyldiga som i beskattningen dragit av studielånsavdragets maximibelopp enligt 127 d § i inkomstskattelagen.

41 c §

Studiestödsnämndernas rätt att få uppgifter

(upphävs)

RP 36/2017 rd

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Folkpensionsanstalten få de uppgifter som är nödvändiga med tanke på skötseln av de uppdrag som nämns i 9 a §. Studiestödsnämnderna har rätt att få uppgifterna avgiftsfritt.

*Studiestödsnämnder som sköter studie-
stödsuppdrag med stöd av ett avtal enligt
9 a § 4 mom. har dessutom utan hinder av
sekretessbestämmelserna och andra be-
gränsningar i fråga om erhållande av uppgif-
ter rätt att använda sådana för behandlingen
av förmåner enligt denna lag nödvändiga
uppgifter som Folkpensionsanstalten erhållit.*

*I 2 mom. avsedda studiestödsnämnder har
utan hinder av sekretessbestämmelserna och
andra begränsningar i fråga om erhållande
av uppgifter också rätt att av i 41 a § av-
sedda myndigheter och andra instanser av-
giftsfritt få sådana uppgifter om en viss per-
son som är nödvändiga för behandlingen av
förmåner enligt denna lag.*

Denna lag träder i kraft den 20 .